

cového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, konkrétní vzdělávací obsah byl upraven s ohledem na potřeby dětí a jejich optimální přípravu na vstup do základní školy. Učitelé v přípravných třídách měli učivo rozpracováno podle stanovených oblastí vzdělávání a schopností dětí. Řada škol (38 %) využila možnosti zřídit v přípravných třídách funkci asistenta pedagoga.

2.2.4 Podpora individualizace vzdělávání podle možností a potřeb žáků, realizované formy a vzdělávací metody

Ve školním roce 2013/2014 bylo provedeno v 748 základních školách celkem 8 595 hospitací. Nejčastěji byla sledována výuka v českém jazyce, matematice, cizích jazycích a ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Ze vzdělávacích forem práce stále převažuje frontální (hromadná) výuka (přes 90 % navštívených hodin). Potvrzují to i zjištění mezinárodních projektů IEA a OECD. Samostatná práce žáků se vykytovala v 71,7 % hodin. Skupinová (kooperativní) forma výuky byla využívána v 39,9 % navštívených hodin, nejvíce byla zaznamenána ve výuce vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět a Člověk a zdraví. Individualizovaná výuka byla zaznamenána v 15,5 % sledovaných hodin.

Tabulka 14

Přehled metod využitých v navštívených hodinách – podíl hodin (v %)

Metoda	1. stupeň	2. stupeň	ZŠ celkem
Vyprávění učitele	32,0	19,4	26,4
Vysvětlování (výklad) učitele	76,0	81,6	78,6
Práce s textem	65,8	58,8	62,2
Rozhovor	67,3	58,7	63,2
Názorně-demonstrační metody (experiment)	32,6	27,1	30,1
Dovednostně-praktické metody	53,7	38,1	46,7
Aktivizující metody	61,6	42,9	52,7
Komplexní metody	11,9	7,2	9,7

Použitým formám práce odpovídaly i metody výuky. Výklad učitele převažoval v 78,6 %, rozhovor v 63,2% a práce s textem v 62,2 % sledovaných hodin. Během sledované výuky byly nejčastěji použity tři až čtyři výukové metody (kolem 25 % sledovaných hodin).

Žádoucí aktivizující metody byly použity v 52,7 % sledovaných hodin, z nichž největší zastoupení měla sledovaná výuka v oblasti Člověk a svět práce (přes 60 % sledovaných hodin), následovaly hodiny českého jazyka, cizího jazyka a matematiky (přes 50 % sledovaných hodin). V míře využívání aktivizujících metod (s výjimkou využití ICT) zaostávají učitelé v ČR za mezinárodním průměrem šetření TALIS.

Využité metody a formy práce (zejména ve vztahu k naplnění stanoveného cíle hodiny) byly jako efektivní posouzeny v 91,6 % navštívených hodin, přičemž tento cíl byl jasně stanoven a žáci s ním byli srozumitelně seznámeni v 94,1 % hodin. Formy a metody s ohledem na žáky zvolilo 91,8 % vyučujících. V menší míře však byly nároky a požadavky diferencovány podle schopností a možností žáků (68,1 % hodin). Až na výjimky byla výuka vedena věcně správně (98,2 % hodin) a v převážné většině vedla k rozvoji klíčových kompetencí (93,2 % hodin).

